

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار
۱۷	مقدمه
۲۷	فصل اول: کلیات
۲۷	بخش اول: بیمه
۲۷	مقدمه
۲۸	گفتار اول: تعریف واژه بیمه
۲۸	بند اول: تعریف بیمه
۲۸	بند دوم: تعریف صنعت بیمه
۲۹	گفتار دوم: تقسیم بندی انواع بیمه
۲۹	بند اول: بیمه‌های اجتماعی (اجباری)
۲۹	بند دوم: بیمه‌های بازرگانی (اختیاری)
۳۱	گفتار سوم: تاریخچه بیمه
۳۲	بند اول: تاریخچه بیمه در ایران
۳۴	بند دوم: جایگاه صنعت بیمه بعد از انقلاب اسلامی
۳۶	بخش دوم: محیط زیست
۳۶	مقدمه
۳۶	گفتار اول: تعریف محیط زیست
۳۶	بند اول: تعریف اصطلاحی محیط زیست
۳۸	گفتار دوم: انواع محیط زیست
۳۹	بند اول: محیط طبیعی
۴۰	بند دوم: محیط مصنوعی یا انسان ساخت
۴۱	بند سوم: آلودگی محیط زیست
۴۲	بند چهارم: سلامتی و بهداشت محیط
۴۳	گفتار سوم: تعریف علمی آلودگی محیط زیست
۴۳	بند اول: تعریف حقوقی از آلودگی محیط زیست
۴۴	بند دوم: منبع آلودگی
۴۴	بند سوم: انواع آلودگی
۴۵	بند چهارم: جرم زیستمحیطی
۵۰	گفتار چهارم: عناصر تشکیل دهنده جرم زیستمحیطی

۶ نقش صندوق جهانی بیمه محیط زیست...

۵۲	بند اول: جرم آلودگی محیط زیست در حقوق داخلی
۵۳	بند دوم: تخریب منابع (محیط زیست) طبیعی
۵۵	بند سوم: آلودگی ناشی از زباله و نخاله
۵۷	بند چهارم: راههای پاسخ به جرایم زیست محیطی
۵۸	گفتار پنجم: مدیریت بین المللی محیط زیست
۶۰	بند اول: اصول
۶۲	بند دوم: استانداردهای ملی محیط زیست
۶۵	بخش سوم: محیط زیست و توسعه پایدار
۶۵	مقدمه: تعریف محیط زیست
۶۵	گفتار اول: تعریف حقوق بین الملل محیط زیست
۶۶	بند اول: تعاریف و مفاهیم توسعه پایدار
۶۷	۱. تعاریف توسعه پایدار
۷۰	۲. مفاهیم پیرامون توسعه پایدار
۷۱	۳. توسعه پایدار زیست محیطی
۷۲	۴. توسعه پایدار اقتصادی
۷۶	۵. توسعه پایدار اجتماعی
۷۸	۶. توسعه پایدار فرهنگی
۷۹	۷. توسعه پایدار سیاسی
۸۲	بخش چهارم: صندوق بین المللی
۸۲	گفتار اول: سازمان و تشکیلات صندوق بین المللی محیط زیست
۸۲	بند اول: اساسنامه صندوق و ماهیّت حقوقی آن:
۸۳	بند دوم: ماهیّت حقوقی صندوق
۸۵	بند سوم: اهداف صندوق
۸۵	بند چهارم: وظایف صندوق
۸۵	۱. وظیفه تنظیم سیاستهای حفظ زیست محیطی
۸۶	۲. وظیفه کاهش آلودگی های زیست محیطی
۸۶	بند پنجم: عضویت در صندوق
۸۷	گفتار دوم: ارکان صندوق
۸۷	بند اول: ارکان اصلی
۸۷	الف: هیئت رئیسه
۸۸	ب: هیئت اجرایی
۸۹	ج: مدیرعامل صندوق و کارکنان
۹۰	د: ادارات و دوایر صندوق

۷ فهرست مطالب

فصل دوم: محیط زیست	۹۳
بخش اول: نقش محیط زیست در توسعه پایدار	۹۳
گفتار اول: تفاوت اصول و مفاهیم	۹۳
گفتار دوم: اصول حقوق بین‌الملل محیط زیست مرتبط با توسعه پایدار	۹۴
بند اول: اصل حاکمیت بر منابع طبیعی	۹۴
بند دوم: اصل تعهد به همکاری، اطلاع رسانی و کمک در موقع اضطراری زیست محیطی	۹۶
بند سوم: اصل حمایت و حفاظت از محیط زیست	۹۸
بند چهارم: اصل جلوگیری	۱۰۰
بند پنجم: اصل احتیاطی	۱۰۲
بند ششم: اصل الزام به پرداخت غرامت توسط آلوهه کننده محیط زیست	۱۰۳
گفتار سوم: مفاهیم حقوق بین‌الملل محیط زیست مرتبط با توسعه پایدار	۱۰۴
بند اول: مفهوم میراث مشترک بشریت	۱۰۴
بند دوم: مفهوم حقوق نسل‌های آینده	۱۰۶
بند سوم: اصل مسئولیت‌های مشترک اما متفاوت	۱۰۶
گفتار چهارم: تعهد به حفظ محیط زیست و ارتباط آن با توسعه پایدار	۱۱۰
بند اول: مفهوم و جایگاه حقوقی توسعه پایدار	۱۱۰
بند دوم: چهار اصل پایداری تشکیل دهنده حقوق توسعه پایدار	۱۱۲
بند سوم: حق انسان بر محیط زیست و توسعه پایدار	۱۱۳
الف: حق بر محیط زیست و حق دستیابی به آب سالم	۱۱۵
ب: حق بر محیط زیست و حق دستیابی به غذای سالم	۱۱۶
بند چهارم: رابطه حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار	۱۱۷
بند پنجم: رابطه بین توسعه پایدار و محیط زیست	۱۲۱
بند ششم: رابطه محیط زیست و توسعه پایدار در اسناد بین‌المللی	۱۲۴
۱. منشور سازمان ملل متحد	۱۲۴
۲. اعلامیه جهانی حقوق بشر	۱۲۵
۳. اسناد محیط زیستی	۱۲۵
الف: منشور جهانی طبیعت (سال ۱۹۸۲)	۱۲۵
ب: اعلامیه استکهلم	۱۲۵
بخش دوم: مبانی و اصول توسعه پایدار زیست محیطی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۱۲۷
مقدمه	۱۲۷
گفتار اول: نسبت مبانی توسعه پایدار با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۱۲۸

۸ نقش صندوق جهانی بیمه محیط زیست...

۱۲۸.....	بند اول: انصاف
۱۳۱.....	بند دوم: پایداری محیط زیست
۱۳۲.....	بند سوم: حق بر محیط زیست سالم.....
	گفتار دوم: نسبت مهمترین اصول توسعه پایدار زیست محیطی با قانون اساسی
۱۳۴.....	جمهوری اسلامی ایران.....
۱۳۴.....	بند اول: اصل همکاری.....
۱۳۵.....	بند دوم: اصل حمایت و حفاظت از محیط زیست.....
۱۳۶.....	بند سوم: اصل پیشگیری .....
۱۳۷.....	بند چهارم: اصل ارزیابی .....
۱۳۸.....	بند پنجم: اصل احتیاط.....
۱۳۸.....	بند ششم: اصل آلوده کننده؛ پرداخت کننده یا اصل آلوده کننده باید پردازد .....
۱۳۹.....	بند هفتم: اصل مسؤولیت مشترک اما متفاوت.....
۱۴۰.....	بند هشتم: اصل اطلاع رسانی.....
۱۴۱.....	بند نهم: اصل آموزش همگانی و آگاهی دهی عمومی .....
۱۴۲.....	بند دهم: اصل مشارکت عمومی.....
۱۴۵.....	بخش سوم: ارتباط حقوق بشر و محیط زیست و بررسی تحولات آن .....
۱۴۵.....	گفتار اول: پیوند حقوق بشر و محیط زیست.....
۱۴۵.....	بند نخست: حق حیات و محیط زیست.....
۱۴۶.....	بند دوم: نابرابری و تخریب محیط زیست.....
۱۴۹.....	بند سوم: مفهوم و جایگاه حقوق زیست محیطی.....
۱۵۰.....	بند چهارم: حقوق زیست محیطی به مثابه نسل سوم حقوق بشر .....
۱۵۲.....	گفتار دوم: حقوق زیست محیطی در متون و استناد .....
۱۵۲.....	بند نخست: استناد و رویه‌های ملی .....
۱۵۲.....	۱. قوانین اساسی .....
۱۵۴.....	۲. قوانین عادی .....
۱۵۵.....	۳. آراء دادگاهها .....
۱۵۶.....	بند دوم: در استناد حقوق بشری .....
۱۵۶.....	۱. اعلامیه جهانی حقوق بشر .....
۱۵۷.....	۲. میثاقین .....
۱۵۷.....	۳. پیش نویس اعلامیه ۱۹۹۴ .....
۱۵۷.....	۴. قطعنامه ۲۰۰۳ کمیسیون حقوق بشر .....
۱۵۸.....	۵ استناد منطقه‌ای .....
۱۵۸.....	۱۵. کنوانسیون اروپایی حقوق بشر .....

۹ فهرست مطالب

۱۵۸.....	۲-۵. منشور آفریقایی حقوق بشر
۱۵۹.....	۳-۵. کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر
۱۵۹.....	۴-۵. کنوانسیون آرہوس
۱۶۰.....	بند سوم: اسناد فرامی
۱۶۰.....	۱. اعلامیه استکهلم
۱۶۳.....	۲. منشور جهانی طبیعت
۱۶۴.....	۳. اعلامیه ریو

۱۶۷.....	فصل سوم: صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۶۷.....	گفتار اول: مقدمه
۱۶۸.....	گفتار دوم: ساختار صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۷۰.....	گفتار سوم: مشارکت ملی، صلاحیت و هماهنگی
۱۷۱.....	گفتار چهارم: پروژه‌های صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۷۳.....	گفتار پنجم: صلاحیت پروژه و اصول پایه‌ای صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۷۵.....	گفتار ششم: چارچوب برنامه‌ریزی صندوق: نقاط کانونی، برنامه‌های عملیاتی و اولویت‌های استراتژیک صندوق
۱۷۵.....	بند نخست: نقاط کانونی
۱۷۵.....	بند دوم: برنامه‌های عملیاتی
۱۷۶.....	بند سوم: اولویت‌های راهبردی در مرحله کنونی صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۷۸.....	گفتار هفتم: چرخه‌ی پروژه صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۸۰.....	بند نخست: پروژه‌های بزرگ
۱۸۰.....	بند دوم: پروژه‌های متوسط
۱۸۱.....	بند سوم: فعالیت‌های توانمند کننده
۱۸۱.....	بند چهارم: پروژه‌های با کمک مالی کم
۱۸۱.....	گفتار هشتم: قلمرو مجموعه‌ی پروژه‌ی صندوق و حوزه‌ی مسئولیت در میان نهادهای صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۸۲.....	گفتار نهم: برنامه محیط زیست ملل متعدد به عنوان یک نهاد اعمال کننده صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست
۱۸۴.....	گفتار دهم: هیئت مشورتی فنی و علمی صندوق تسهیلات جهانی محیط‌زیست

۱۰ نقش صندوق جهانی بیمه محیط زیست...

فصل چهارم: تاثیر صندوق بین‌المللی بر محیط زیست.....	۱۸۷
گفتار اول: تحول توجه به محیط زیست.....	۱۸۷
بند اول: ۱۹۸۶-۱۹۸۷.....	۱۸۷
بند دوم: ۱۹۹۲-۱۹۸۶.....	۱۹۱
۱. سند واحد.....	۱۹۱
۲. برنامه عمل چهارم: ۱۹۸۷-۱۹۹۳.....	۱۹۵
۳. رویه قضایی.....	۱۹۷
گفتار دوم: ادغام محیط زیست در سیاست‌های جوامع.....	۲۰۴
بند اول: معاهده ماستریخت.....	۲۰۴
۱. محیط زیست، یکی از اولویت‌های جامعه.....	۲۰۴
۲. سیاست در حوزه محیط زیست.....	۲۰۵
بند دوم: برنامه عمل پنجم.....	۲۰۸
بند سوم: آیین نامه مربوط به حرث فرامرزی پسمندها.....	۲۱۲
۱. ارائه کلی.....	۲۱۲
۲. مشکلات اجرا.....	۲۱۶
بند چهارم: معاهده آمستردام.....	۲۲۰
بند پنجم: رویه قضایی.....	۲۲۱
گفتار چهارم: قراردادهای چند جانبه محیط زیستی.....	۲۲۶
بند اول: ساختار.....	۲۲۶
بند دوم: قراردادهای اصلی چند جانبه محیط زیستی-تجاری.....	۲۲۶
بند سوم: کنوانسیون مربوط به تجارت بین‌المللی گونه‌های گیاهان و جانوران وحشی در حال انقراض.....	۲۲۷
بند چهارم: کنوانسیون وین در مورد حفظ لایه اوزون و پروتکل مونترال در مورد موادی که لایه اوزون را از بین می‌برند:.....	۲۲۷
بند پنجم: کنوانسیون بازل در مورد کنترل نقل و انتقال برون مرزی زباله‌های خطرناک و تخلیه آنها:.....	۲۲۸
بند ششم: کنوانسیون مربوط به تنوع بیولوژیکی و پروتکل کارتازینا در مورد ایمنی زیستی.....	۲۲۹
بند هفتم: کنوانسیون سازمان ملل در مورد تغییر آب و هوای پروتکل کیوتو.....	۲۳۰
بند هشتم: کنوانسیون استکهلم در مورد آلوده کننده‌های ارگانیک.....	۲۳۱
بند نهم: رژیم‌های در حال ظهور.....	۲۳۱
گفتار پنجم: اجرای قراردادها و حل و فصل اختلافات.....	۲۳۲
گفتار ششم: مقررات مربوط به تجارت در قراردادهای چند جانبه محیط زیستی.....	۲۳۳

فهرست مطالب ۱۱

بند اول: کنوانسیون بازل	۲۳۳
بند دوم: کنوانسیون مربوط به تجارت بین‌المللی گونه‌های گیاهان و جانوران در حال انقراض	۲۳۴
بند سوم: پروتکل مونترال	۲۳۴
بند چهارم: پروتکل کارتازینا در مورد ایمنی زیستی	۲۳۴
گفتار هفتم: اصول اساسی حمایت زیست محیطی	۲۳۶
بند اول: پیشگیری	۲۳۹
بند دوم: احتیاط	۲۴۱
بند سوم: پرداخت توسط آلوده ساز	۲۴۴
گفتار هشتم: عدالت زیست محیطی و انصاف	۲۴۶
بند اول: عدالت زیست محیطی به طور کلی	۲۴۶
بند دوم: امانت عمومی	۲۴۷
نتیجه گیری و پیشنهاد	۲۴۹
فهرست منابع	۲۵۰